

ПОШИРЕННЯ БАБЕЗІОЗУ В М. БОЯРКА, КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

В. Р. БІЛЕЦЬКА, студентка* магістратури
О. В. СЕМЕНКО, кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри
паразитології та тропічної ветеринарії
**Національний університет біоресурсів і природокористування
України**
E-mail: vorotilovaks@gmail.com

Анотація. Вивчено особливості поширення бабезіозу собак та, зокрема, встановлено деякі закономірності захворюваності залежно від пори року, віку, статі та породної схильності тварин. Під час проведення досліджень виявлено, що самці заражаються частіше, ніж самки. Бабезіоз реєструється протягом року, але найвищий пік припадає на весну (квітень, травень) і осінь (жовтень, листопад). Серед різних вікових груп найсприйнятливішими є собаки віком від 6 місяців до року. Таких тварин 44,5 % від усіх досліджених.

Ключові слова: бабезіоз, собаки

Актуальність. В останні роки збільшилась кількість випадків захворювань на бабезіоз собак у великих містах. Це, в першу чергу, пов'язано з неконтрольованою чисельністю як домашніх, так і безпритульних собак, відсутністю ефективних засобів профілактики даної хвороби, антисанітарним станом вигульних майданчиків для тварин [3].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Бабезіоз собак – це паразитарне захворювання, що викликається одноклітинними мікроскопічними організмами. Паразитують бабезії переважно в еритроцитах, можуть зустрічатись у плазмі крові та цитоплазмі клітин ретикуло-ендотеліальної системи [1]. Бабезіоз – облігатно-трансмісивна хвороба, оскільки передача збудників відбувається тільки через специфічних переносників – іксодових кліщів. Зареєстровані випадки бабезіозу і у людей [2].

Мета дослідження – вивчити поширення бабезіозу собак, спричиненого *Babesia gibsoni* в місті Боярка, Київської області, дослідити породну сприйнятливість до збудника хвороби у собак.

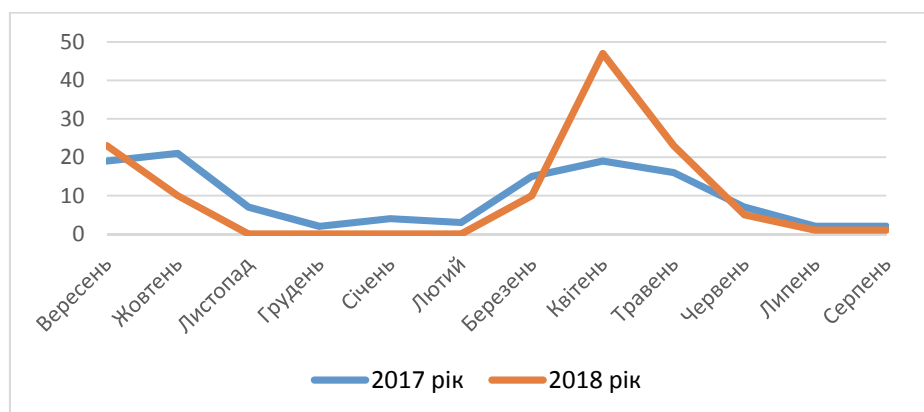
Матеріали і методи дослідження. Дослідження проводили з вересня 2017 року по жовтень 2018 року на базі клініки ветеринарної медицини «Смартвет», що знаходиться в м. Боярка, Київської області. Об'єктом дослідження були собаки, хворі на бабезіоз, власники яких звернулись до клініки за лікувальною допомогою. Всього було обстежено 238 собак, з них 236 – були заражені збудником *B. canis*, та 2 собаки – *B. gibsoni*, різних порід (спанієль, американський бігль, сеттер, німецька вівчарка, пудель і лабрадор)

---

* Науковий керівник – кандидат ветеринарних наук, доцент О. В. Семенко

та віку (від 6 місяців до 10 років) обох статей (127 кобелів, 111 сук). Всі тварини знаходились на території Київської області та не виїжджали за її межі. Собаки були клінічно обстежені на наявність анемії, лихоманки, гемоглобінурії, втрати ваги, анорексії, депресії, змін шкіри і наявність іксодових кліщів. Діагноз підтверджували результатами мікроскопії мазків, виготовлених з першої краплі крові, взятої з кінчика вуха хворої тварини. Виготовляли мазки за загальноприйнятою методикою. Фарбували мазки крові за допомогою набору Лейкоциф 200 (LDF 200). Диференційну діагностику збудників бабезіозу собак проводили за морфологічними ознаками, підтверджували за допомогою ПЛР (для цього відбирали венозну кров з ЕДТА в кількості 3мл та відправляли для ідентифікації у ветеринарну лабораторію «Бальд»). Для видової ідентифікації використовували набір ДНК-праймерів для гена-мішені 18S рРНК.

Результати дослідження та їх обговорення. За вивчення бабезіозу собак були зібрані та проаналізовані дані журналів реєстрації хворих тварин клініки ветеринарної медицини «Смартвет» за 2017-2018 роки, а саме з вересня по жовтень включно. Особливу увагу приділяли віку, кількості та породним особливостям хворих тварин. Бабезіоз має широке розповсюдження в м. Боярка. Про це свідчать дані рис 1.

Рис. 1. Динаміка захворювання собак на бабезіоз у м.Боярка з вересня 2017 по жовтень 2018 року (за даними ветеринарної клініки“Смартвет”)

1. Вікова динаміка захворювання собак на бабезіоз за 2017 – 2018 рр.

№ п/п	Вік собак	Babesiicanis		Babesiigibsoni				Всього за 2017-2018 роки	
		Роки							
		2017		2018		2017			
		гол.	%	гол.	%	гол.	%	гол.	%
1	Собаки від 6 міс до 1 року	54	46,2	51	42,8	0	0	105	44,2
2	Від 1 до 5 років	24	20,6	47	39,5	1	50	72	30,2
3	Від 5 до 7 років	27	23,	14	11,8	1	50	42	17,6
4	Від 7до 10 років	12	10,2	7	5,9	0	0	19	8
	Всього	117	100	119	100	2	100	238	100

2. Динаміка захворювання собак на бабезіоз з вересня 2017 по жовтень 2018 року, залежно від породи

Порода собаки	2017 рік		2018 рік		Всього, гол.	Всього, %
	Кількість тварин	%	Кількість тварин	%		
<i>Babesiicanis</i>						
1. Безпородні	38	31,9	31	26	69	29
2. Німецька вівчарка	29	24,3	25	21	54	22,7
3. Лабрадор	7	5,8	9	7,5	16	6,7
4. Сибірський хаскі	-	-	2	1,7	2	0,8
5. Спаніель	9	7,6	11	9,2	20	8,4
6. Пекінес	1	0,9	-	-	1	0,4
7. Лайка	3	2,5	2	1,7	5	2,1
8. Кавказька вівчарка	1	0,9	2	1,7	3	1,3
9. Стафордширський тер'єр	4	3,4	3	2,5	7	2,9
10. Йоркширський тер'єр	2	1,7	1	0,9	3	1,3
11. Французький бульдог	3	2,5	3	2,5	6	2,5
12. Такса	3	2,5	5	4,2	8	3,5
13. Шарпей	3	2,5	-	-	3	1,3
14. Англійський бульдог	1	0,9	1	0,9	2	0,8
15. Курцхар	7	5,8	8	6,7	15	6,3
16. Чіхуахуа	1	0,9	-	-	1	0,4
17. Пудель	-	-	2	1,7	2	0,8
18. Шит-цу	-	-	1	0,9	1	0,4
19. Ягд-тер'єр	2	1,7	4	3,3	6	2,5
20. Фокстер'єр	-	-	2	1,7	2	0,8
21. Дратхаар	3	2,5	5	4,2	8	3,5
22. Бігль	-	-	1	0,9	1	0,4
23. Той-тер'єр	-	-	1	0,9	1	0,4
<i>Babesiigibsoni</i>						
1. Йоркширський тер'єр	1	0,9	0	0	1	0,4
2. Такса	1	0,9	0	0	1	0,4
Всього	119	100	119	100	238	100

На даній графічній залежності відмічається сезонність захворювання (найвищий пік – квітень, травень – весною та жовтень, листопад – восени).

Провівши аналіз вікової динаміки захворювання собак на *B. canis* з вересня 2017 по жовтень 2018 рр. було встановлено, що частіше хворіли собаки, віком 6 міс до 1 року – в 105 випадків (44,5 %), на другому місці собаки віком від 1 до 5 років – 71 випадок (30,1 %), ще рідше тварини від 5 до 7 років – 41 випадок (17,4 %) та майже не хворіли віком від 7 до 10

років всього 8 % тварин. Відмічено два випадки захворювання на *B.gibsoni*. Це тварини віком від 1 до 5 та від 5 до 7 років. Дані таблиці свідчать про те, що найчутливішими до бабезіозу є молоді тварини, вони які, як правило, цю хворобу переносять важче.

Щодо кількості та порідної схильності до бабезіозу тварин (табл. 2) – на *B.canis* частіше за весь період часу хворіли собаки безпородні – 69 собак (29,2 %), далі за кількістю – німецька вівчарка (54 собаки). Особливу увагу потрібно звернути на породи мисливських собак, оскільки з кожним роком зростає кількість випадків захворювання їх на бабезіоз. Лише по кілька випадків було зареєстровано захворювань собак інших порід (чихуахуа, такса, той-тер'єр, шит-цу, пудель), що складає 6,2 % від загальної кількості за 2017- 2018 роки.

Щодо захворювань на *B.gibsoni*, то було зареєстровано лише два випадки (такса, йоркширський тер'єр). У відсотковому співвідношенні за весь період часу 99,1 % припадало на захворювання, спричинені *B.canis* та 0,9 % - *B.gibsoni*.

Висновки та перспективи. Найбільш схильні та важче хворіють на бабезіоз молоді тварини, віком від 6 міс. до 1 року – 44,2 % хворих собак від усіх досліджуваних нами тварин. Найменш сприйнятливі – це собаки від 7 до 10 років (8 %).

Бабезіоз реєструють протягом року. Але найбільша інтенсивність інвазії припадає на весну (квітень, травень) та осінь (жовтень, листопад), що пов'язано з біологічною активністю іксодових кліщів

Потрібно зауважити, що найчастіше хворіють безпородні тварини (29 %), на другому місці – німецькі вівчарки (22,7 %).

В основному собаки були вражені збудником *Babesiacanis* – 99,1 %. *B.gibsoni* встановили у 0,9 % хворих на бабезіоз тварин.

Список літератури

1. Прус, М. П. Епізоотична ситуація щодо бабезіозу собак у деяких містах України / М. П. Прус, В. Ф. Галат, В. С. Козачок, К. В. Дідаш, І. В. Краснянчук, О. В. Семенко / Тези доп. 2-ї конф. проф.-викл. складу і аспірантів ННІВМЯБПАПК. – К., 2007. – С. 58.
2. Соловйова, Л. М. Діагностика та лікування за бабезіозу собак / Л. М. Соловйова // Ветеринарна медицина. – 2012. – Вип. 96. – С. 326-328.
3. Hunfeld, K. P. Babesiosis: recent insights into an ancient disease / K. P. Hunfeld, Hildebrandt A, J. S. Gray// Intern. J. Parasitol. – 2008. – Vol. 38. – P. 1219–1237.

References

1. Prus, M. P., Halat, V. F., Kozachok, V. S., Didash, K. V., Krasnyanchuk, I. V., Semenکو, O. V. (2007). Epizootychna sytuatsiya shchodo babeziozu sobak u deyakykh mistakh Ukrayiny [An epizootic situation with dogs babesiosis in some cities of Ukraine, theses of the report of the second conference of professors and teaching staff and graduate students of NNIVMYABPAPK]. Kyiv, 58.
2. Solovyova, L. M. (2012). Diahnostyka ta likuvannya za babeziozu sobak [Diagnosis and treatment of dog babesiosis]. Veterynarna medutsyna, Exp. 96, 326-328.

3. Hunfeld, K. P. Hildebrandt, A, Gray, J. S. (2008). Babesiosis: recent insights into an ancient disease. *Hunfeld, , Intern. J. Parasitol*, 38, 1219–1237.

РАСПРОСТРАНЕНИЕ БАБЕЗИОЗА В Г. БОЯРКА, КИЕВСКОЙ ОБЛАСТИ

В. Р. Билецкая, О. В. Семенко

Аннотация. Изучены особенности распространения babesиоза собак и в частности установлены некоторые закономерности животных в зависимости от времени года, возраста, пола и породной предрасположенности животных. При проведении исследований установлено, что самцы заражаются чаще, чем самки. Babesиоз регистрируется в течение года, но наивысший пик приходится на весну (апрель, май) и осень (октябрь, ноябрь). Среди различных возрастных групп наиболее восприимчивы собаки в возрасте от 6 месяцев до года. Таких животных отмечается 44,5 % от всех исследованных.

Ключевые слова: babesиоз, собаки

DISTRIBUTION OF BABESIOSIS IN BOYARKA CITY, KIEV REGION

O. Semenکو, V. Biletska

Abstract. The peculiarities of the distribution of babesiosis in dogs have been studied, and in particular, some regularities of animals have been established depending on the season, age, gender, and breed predisposition of animals. When conducting research, it was found that males become infected more often than females. Babesiosis is registered during the year, but the highest peak occurs in spring in April, May, and in autumn in October, November.

Among different age groups, the most susceptible dogs at the age of 6 months to a year of such animals are 44.5 % of all those studied.

Keywords: babesiosis, dogs